

07.04.2015

Ryj/3

§ 367

Lausunto ehdotuksesta Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi

HEL 2012-006046 T 11 00 01

UUDELY/6/07.04/2012

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan lausunnon ehdotuksesta Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että ehdotus Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi on laadittu perusteellisesti ja kattavasti. Toimenpideohjelma muodostaa kolmannen ja viimeisen osan Suomen merenhoitosuunnitelmasta. Edelliset osat olivat vuonna 2012 valmistunut arvio nykytilasta, hyvän tilan määritelmästä ja ympäristötavoitteista sekä vuonna 2014 valmistunut seurantaohjelma.

Ehdotus Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi on laadittu vuosille 2016–2022. Toimenpideohjelma on osa merenhoidon suunnittelua, joka perustuu lakiin vesien ja merenhoidon järjestämisestä. Merenhoidon suunnittelu keskittyy merenhoidon järjestämisestä annetussa valtioneuvoston asetuksessa määriteltyihin meriympäristön hyvän tilan teemoihin. Näitä ovat rehevöitymisen hillitseminen, vaarallisten ja haitallisten aineiden epäpuhtauksien vähentäminen, luonnon monimuotoisuuden suojeleminen, haitallisten vieraslajien torjunta, merellisten luonnonvarojen kestävä käyttö ja hoito, merenpohjiin kohdistuvien ihmisvaikutusten vähentäminen, hydrografisten muutosten estäminen sekä meren ja rantojen roskaantumisen ja vedenalaisen melun vähentäminen.

Toimenpideohjelma on laadittu meriympäristöön kohdistuvien ihmisen aiheuttamien paineiden vähentämiseksi ja ympäristön tilan parantamiseksi. Ohjelman tavoitteena on, että meriympäristön hyvä tila voidaan ylläpitää tai saavuttaa vuoteen 2020 mennessä. Meren hyvän tilan määritelmät, ympäristötavoitteet sekä alustava arvio meren tilasta on laadittu ja vahvistettu valtioneuvoston päätöksellä vuonna 2012. Lisäksi valtioneuvosto päätti merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmasta elokuussa 2014.

Olemassa olevien toimenpiteiden ei katsottu riittävän meriympäristön hyvän tilan ylläpitämiseen tai kaikilta osin saavuttamiseen, ja asiantuntijat ehdottivat ohjelmaan 35 merenhoidon toimenpidettä.

Arvion mukaan uusien toimenpiteiden toteuttamisen lisäksi on olennaista tehostaa muun lainsäädännön nojalla päätettyjen toimenpiteiden toteuttamista. Olemassa olevien toimenpiteiden riittävyysarvioon sisällytettiin vesienhoitosuunnitelmien toimenpide-ehdotukset vuosille 2016–2021. Ne täydentävät jo muutenkin eri sektoreilla tehtäviä vesien tilaa parantavia toimenpiteitä.

Ehdotuksessa Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi on käsitelty perusteellisesti ohjelman lähtökohdat ja tavoitteet, olemassa olevat toimenpiteet, arvio toimenpiteiden riittävydestä sekä toimenpiteiden vaikuttavuuden ja kustannusten analyysi.

Merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa on huomioitu mm. nousukalojen suojelu ja niiden kantojen säilyminen. Merellisten luonnonvarojen kestävä käyttö ja hoidon uutena toimenpiteenä esitetään laadittavaksi kansallisen lohi- ja meritaimenstrategian mukaista meritaimenkantojen elvytys- ja hoitosuunnitelmaa.

Meritaimenkantoja elvyttäviä toimenpiteitä ovat esim. meritaimenjokien kunnostus, kalateiden rakennus ja kuormituksen vähentäminen. Helsingin vesistöjen osalta tämän laadittavan elvytys- ja hoitosuunnitelman keskeinen kohta on Vantaanjoessa sekä muissa Helsingin alueen lohi- ja siikapitoisissa vesistöissä, olevien kalojen noususteiden poistaminen tai toimivien kalateiden rakentaminen niihin.

Merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelman vastuutahoksi ja toteutusvastuulliseksi on useimmiten merkitty valtio. Kunnat tai kunnalliset viranomaiset on mainittu vain muutamissa toimenpiteissä, niiden toteutusvastuussa olevina toimijoina.

Ehdotuksessa on joitakin ristiriitaisuuksia kuntien roolista eri toimenpiteiden suorittamisessa. Esimerkiksi luvun seitsemän ”Lääkeaineet merialueella - selvitys”-kohdassa (s. 96-97) ei mainita toteuttajaksi kuntia, mutta toimenpiteiden yhteenvetotaulukossa (s.140) toimenpiteen yhdeksi vastuutahoksi on merkitty kunnat.

Roskaantumisen vähentämiseen tähtäävissä toimenpiteissä satamille esitetään jätteiden vastaanottovalmiuden lisäämistä (ROSKAT 4) siten, että satamat vastaanottavat jatkossa kalastajien merestä poimimiaan roskia ilman kuluja. Toimenpide-ehdotuksesta ei käy ilmi, tarkoitetaanko tässä kalastajilla ammattikalastajia, vapaa-ajan-/kotitarvekalastajia vai kaikkia kalastusta harrastavia henkilöitä. Kalastaja-käsitteen määritelmällä on suuret vaikutukset toimenpiteen toteutuksen laajuuteen ja sen vaatimiin resursseihin.

Roskaantumisen vähentämiseen tähtäävissä toimenpiteissä satamille esitetään jätteiden vastaanottovalmiuden lisäämistä (ROSKAT 4) siten, että satamat vastaanottavat jatkossa kalastajien merestä poimimiaan roskia ilman kuluja. Toimenpide-ehdotuksesta ei käy ilmi, tarkoitetaanko tässä kalastajilla ammattikalastajia, vapaa-ajan-/kotitarvekalastajia vai kaikkia kalastusta harrastavia henkilöitä. Kalastaja-käsitteen määritelmällä on suuret vaikutukset toimenpiteen toteutuksen laajuuteen ja sen vaatimiin resursseihin.

Toimenpiteessä ”Meressä esiintyvän roskan vähentäminen yhteistyössä kalastajien kanssa” (ROSKAT 6) viitataan jo toimenpiteessä ROSKAT 4 mainittuun ”Fishing for litter”-kampanjaan. Tekstien ristiriitaisuudesta johtuen jää epäselväksi, onko ko. kampanja jo käynnissä vai aiotaanko se toteuttaa toimenpideohjelman kautta. Lisäksi kohdassa ROSKAT 6 mainitaan ko. toimenpiteen tukevan jätteiden keräystä kalastussatamissa. Määritelmä antaa ymmärtää, että tällä toimenpiteellä tarkoitettaisiin vain ammattikalastajien pyydyksistään keräämien roskien vastaanottoa, joka koskee vain kalastussatamia (ei matkustaja- ja tavarasatamia).

Toimenpiteessä ”Rantojen virkistyskäyttökohteiden jätehuollon parantaminen” esitetään rantojen roskaantumisen lähteiden ja puutteellisen jätehuollon piirissä olevien rantojen kartoitusta. Toimenpiteen toteutusvastuu on osoitettu kunnille ja rahoitusmahdollisuuksiksi ulkopuolisen rahoituksen hakeminen.

Ehdotuksessa Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi esitetään hyvin argumentoidusti uusia keinoja ja menetelmiä, joiden tarkoituksena on lisätä tietämystä meren pinnanalaisen ympäristön tilasta. Tuotettua tietoa voidaan käyttää päätöksenteossa esimerkiksi merialuesuunnittelussa.

Toimenpideohjelman toteutuksen kannalta olisikin hyvä esittää myös keinoja, joilla eri toimenpiteet viedään käytäntöön, jotta niihin voidaan varata riittävät resurssit. Tämä koskee etenkin niitä toimenpiteitä, joissa valmisteluvastuu on valtiolla ja toteutus jollain muulla taholla, kuten kunnalla.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

07.04.2015

Ryj/3

- 1 Lausuntopyyntö ehdotuksesta merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi
- 2 Ehdotus Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää lausuntoa ehdotuksesta Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi 31.3.2015 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua määräaikaa on pidennetty 14.4.2015 asti.

Ympäristöministeriö asetti tammikuussa 2011 asiantuntijaryhmän valmistelemaan Suomen merenhoitosuunnitelmaa ja keväällä 2013 työryhmää valmistelemaan merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi. Työryhmässä on ollut edustus kaikista keskeisistä merenhoidon suunnittelua tekevästä organisaatioista. Valmistelua on ohjannut merenhoidon valtakunnallinen yhteistyöryhmä. Merenhoidon suunnittelu perustuu EU:n meristrategiadirektiiviin (2009/56/EY).

Toimenpideohjelma muodostaa Suomen merenhoitosuunnitelman kolmannen ja viimeisen osan.

Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Ehdotus Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi on laadittu vuosille 2016 - 2021. Toimenpideohjelma on osa merenhoidon suunnittelua, joka perustuu lakiin vesien ja merenhoidon järjestämisestä. Merenhoidon suunnittelu keskittyy merenhoidon järjestämisestä annetussa valtioneuvoston asetuksessa määriteltyihin meriympäristön hyvän tilan teemoihin. Näitä ovat rehevöitymisen hillitseminen, vaarallisten ja haitallisten aineiden epäpuhtauksien vähentäminen, luonnon monimuotoisuuden suojeleminen, haitallisten vieraslajien torjunta, merellisten luonnonvarojen kestävä käyttö ja hoito, merenpohjiin

kohdistuvien ihmisvaikutusten vähentäminen, hydrografisten muutosten estäminen sekä meren ja rantojen roskaantumisen ja vedenalaisen melun vähentäminen.

Toimenpideohjelma on laadittu meriympäristöön kohdistuvien ihmisen aiheuttamien paineiden vähentämiseksi ja ympäristön tilan parantamiseksi. Ohjelman tavoitteena on, että meriympäristön hyvä tila voidaan ylläpitää tai saavuttaa vuoteen 2020 mennessä. Meren hyvän tilan määritelmät, ympäristötavoitteet sekä alustava arvio meren tilasta on laadittu ja vahvistettu valtioneuvoston päätöksellä vuonna 2012. Lisäksi valtioneuvosto päätti merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmasta elokuussa 2014.

Ohjelmassa olevien toimenpiteiden ei katsottu riittävän meriympäristön hyvän tilan ylläpitämiseen tai kaikilta osin saavuttamiseen ja asiantuntijat ehdottavat ohjelmaan 35 merenhoidon toimenpidettä. Arvion mukaan uusien toimenpiteiden toteuttamisen lisäksi on olennaista tehostaa muun lainsäädännön nojalla päätettyjen toimenpiteiden toteuttamista. Olemassa olevien toimenpiteiden riittävyysarvioon sisällytettiin 1.10.2014 - 31.1.2015 julkisessa kuulemisessa olevat vesienhoitosuunnitelmien toimenpide-ehdotukset vuosille 2016 -2021. Ne täydentävät jo muutenkin eri sektoreilla tehtäviä vesien tilaa parantavia toimenpiteitä. Vesienhoidon täydentävien toimenpiteiden kustannuksiksi vuosina 2016 -2021 on arvioitu 372 miljoonaa euroa.

Toimenpideohjelmaehdotus on tarkoitettu toimenpideohjelmasta tehtävän valtioneuvoston päätöksen perustaksi. Lopullista päätösasiakirjaa valmisteltaessa huomioidaan lausunto- ja kuulemispalaute. Toimenpideohjelman on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 2015 loppuun mennessä ja käynnistyä vuoden 2016 loppuun mennessä.

Ravinnekuormitus ja rehevöityminen

Ravinnekuormituksen ja rehevöitymisen osalta ympäristön hyvän tilan saavuttaminen edellyttää ravinnekuormituksen vähentämistä vähintään 440 fosfori- ja 6600 typpitonnilta vuodessa. Suomen aiheuttaman Itämeren ravinnekuormituksen suunta on Perämeren lukuun ottamatta laskeva. Suurin kuormittaja on maatalous. Ravinnekuormituksen vähentämisessä vesienhoitosuunnitelmien toteuttaminen on ratkaisevaa ja ehdotuksen mukaisen ohjelman toimenpiteet täydentävät tältä osin vesienhoitosuunnitelmia. Merenhoidon uusiksi toimenpiteiksi ehdotetaan muun muassa toimia ravinnontuotannon ja -kulutuksen vesistövaikutusten vähentämiseksi, vaikuttamista EU:ssa maatalouden 2021 -2027 ympäristökorvausjärjestelmän kehittämiseksi,

toimia Itämeren alueen raaka-aineista valmistetun kalarehun käyttöönottamiseksi, ravinneneutraalit kunnat - pilottihankkeen toteuttamista ja Itämeren nimeämistä IMO:ssa alusten typenoksidipäästöjen valvonta-alueeksi. Useat merenhoidon ja vesienhoitosuunnitelmien 2016 - 2021 ehdotetut toimenpiteet sekä jo olemassa olevat, sovitut toimenpiteet, kuormitusta on mahdollista vähentää edelleen merkittävästi, mutta hyvän tilan saavuttaminen vuoteen 2020 mennessä ei kuitenkaan ole mahdollista.

Vaarallisten ja haitallisten aineiden kuormituksen vähentäminen

Vaarallisten ja haitallisten aineiden kuormituksen vähentämiseksi ei ole asetettu määrällisiä kuormituksen vähentämistavoitteita. Tavoitteen on saavuttaa vesien ympäristölaatumormien mukaiset pitoisuudet. Merkittävimmät kuormittajat ovat teollisuus ja yhdyskuntajätevesien puhdistamot. Kaukokulkeutuma muista valtioista on merkittävä elohopea- ja dioksiinikuormituksen lähde. Vaarallisten ja haitallisten aineiden osalta tavoitteiden saavuttaminen vuoteen 2020 mennessä ei ole kaikilta osin mahdollista. Tämä johtuu Itämeren hitaasta toipumisesta aiemmasta saastuttavasta toiminnasta sekä dioksiinien ja elohopean kaukokulkeumasta.

Merellisten luonnonvarojen kestävä käyttö ja hoito

Merellisten luonnonvarojen kestävä käytön ja hoidon tavoitteena on kestävä kalastus ja metsästys. Kalakantojen hyödyntämisessä kalastuksen enimmäistasona on kestävä enimmäistuoton taso tai kalastus ei saa aiheuttaa merkittävää haittaa meriympäristölle. Tärkeimmät nykytoimenpiteet ovat EU:n yhteisen kalastuspolitiikan toimeenpano ja kalastuslakiin perustuva kansallinen kalastuksen sääntely sekä muut toimenpiteet, kuten kalastrategia. Uusiksi toimenpiteiksi ehdotetaan kansallisen lohi- ja meritaimenkantojen elvytys- ja hoitosuunnitelman laadintaa. Kestävänkäytön saavuttamisessa tullaan edistymään ja merellisten luonnonvarojen kestävä käytön ja hoidon tavoitteet ja kalakantojen hyvä tila on mahdollista saavuttaa lähes kaikilta osin vuoteen 2020 mennessä.

Haitallisten vieraslajien torjunta

Haitallisten vieraslajien torjunnassa tavoitteena on haitallisten vieraslajien leviämisen ehkäiseminen ja leviämisvauhdin hidastuminen. Nykytoimet ovat riittäviä hyvän tilan ylläpitämiseen eikä uusia ehdoteta.

Uudet painopistealueet

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

07.04.2015

Ryj/3

Uusia painopistealueita ovat meren ja rantojen roskaamisen vähentäminen, melun ja muun energian mereen johtamisen vähentäminen ja merenpohjan fyysisten vahinkojen vähentäminen.

Meren ja rantojen roskaamisen vähentämisen tavoitteena on, että roskaantumisesta ei ole haittaa rannikko- ja meriympäristölle. Roskaantumisen vähentäminen on uusi painopistealue. Tärkeä olemassa oleva toimi on kansallisen jätelainsäädännön toimeenpano.

Vedenalaisen melun vähentämiselle ei ole asetettu määrällisiä tavoitteita eikä sille liioin ole olemassa kansallista sääntelyä tai toimenpiteitä. Vedenalaisen melun merkittävimäksi lähteiksi on tunnistettu alus- ja veneliikenteen potkurimelu ja vesirakentaminen.

Merenpohjan fyysisten vahinkojen vähentämisen osalta ei ole asetettu määrällisiä tavoitteita. Merkittävimmät vahinkojen aiheuttajia ovat ruoppaaminen, ruoppausmassojen läjittäminen, merihiekan ja kiviainesten otto, pohjatroulaus, rakentaminen sekä kaapeleiden, putkien ja johtojen laskeminen. Tiedonpuutteet merenpohjan ominaisuuksista ja vedenalaisesta luonnosta haittaavat olemassa olevien toimenpiteiden, kuten vesilain tehokasta soveltamista. Uusina toimenpiteinä ehdotetaan valtakunnallisen merihiekan- ja soranotto-ohjelman laatimista sekä tietoperustan parantamista ruoppauksen vaikutusten arviointia ja seurantaa sekä ruoppauksia koskevien nykykäytäntöjen ja lainsäädännön kehittämistarpeiden arviointia varten.

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on antanut 24.3.2015 lausunnon. Lautakunta oli lausunnosta yksimielinen.

Pelastuslautakunta on todennut, ettei se näe tarpeelliseksi antaa lausuntoa asiasta. Lautakunta oli lausunnosta yksimielinen.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa ympäristölautakunnan lausunnossaan esittämät seikat on syytä ottaa huomioon toimenpideohjelmassa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

07.04.2015

Ryj/3

- 1 Lausuntopyyntö ehdotuksesta merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi
- 2 Ehdotus Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 24.03.2015 § 130

HEL 2012-006046 T 11 00 01

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle ehdotuksesta Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi.

Uudenmaan ELY-keskuksen kuulutuksen UUDELY/6/07.04/2012 mukainen ehdotus Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi on laadittu perusteellisesti ja kattavasti. Toimenpideohjelma muodostaa kolmannen ja viimeisen osan Suomen merenhoitosuunnitelmasta. Edelliset osat olivat vuonna 2012 valmistunut arvio nykytilasta, hyvän tilan määritelmästä ja ympäristötavoitteista, sekä vuonna 2014 valmistunut seurantaohjelma.

Ehdotus Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi on laadittu vuosille 2016–2022. Toimenpideohjelma on osa merenhoidon suunnittelua, joka perustuu lakiin vesien ja merenhoidon järjestämisestä. Merenhoidon suunnittelu keskittyy merenhoidon järjestämisestä annetussa valtioneuvoston asetuksessa määriteltyihin meriympäristön hyvän tilan teemoihin. Näitä ovat rehevöitymisen hillitseminen, vaarallisten ja haitallisten aineiden epäpuhtauksien vähentäminen, luonnon monimuotoisuuden suojeleminen, haitallisten vieraslajien torjunta, merellisten luonnonvarojen kestävä käyttö ja hoito, merenpohjiin kohdistuvien ihmisvaikutusten vähentäminen, hydrografisten muutosten estäminen sekä meren ja rantojen roskaantumisen ja vedenalaisen melun vähentäminen.

Toimenpideohjelma on laadittu meriympäristöön kohdistuvien ihmisen aiheuttamien paineiden vähentämiseksi ja ympäristön tilan parantamiseksi. Ohjelman tavoitteena on, että meriympäristön hyvä tila voidaan ylläpitää tai saavuttaa vuoteen 2020 mennessä. Meren hyvän tilan määritelmät, ympäristötavoitteet sekä alustava arvio meren tilasta

on laadittu ja vahvistettu valtioneuvoston päätöksellä vuonna 2012. Lisäksi valtioneuvosto päätti merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmasta elokuussa 2014.

Olemassa olevien toimenpiteiden ei katsottu riittävän meriympäristön hyvän tilan ylläpitämiseen tai kaikilta osin saavuttamiseen ja asiantuntijat ehdottivat ohjelmaan 35 merenhoidon toimenpidettä. Arvion mukaan uusien toimenpiteiden toteuttamisen lisäksi on olennaista tehostaa muun lainsäädännön nojalla päätettyjen toimenpiteiden toteuttamista. Olemassa olevien toimenpiteiden riittävyysarvioon sisällytettiin vesienhoitosuunnitelmien toimenpide-ehdotukset vuosille 2016–2021. Ne täydentävät jo muutenkin eri sektoreilla tehtäviä vesien tilaa parantavia toimenpiteitä.

Ehdotuksessa Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi on käsitelty perusteellisesti ohjelman lähtökohdat ja tavoitteet, olemassa olevat toimenpiteet, arvio toimenpiteiden riittävydestä, sekä toimenpiteiden vaikuttavuuden ja kustannusten analyysi.

Merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa on huomioitu mm. nousukalojen suojelu ja niiden kantojen säilyminen. Merellisten luonnonvarojen kestävä käytön ja hoidon uutena toimenpiteenä esitetään laadittavaksi kansallisen lohi- ja meritaimenstrategian mukaista meritaimenkantojen elvytys- ja hoitosuunnitelmaa.

Meritaimenkantoja elvyttäviä toimenpiteitä ovat esim. meritaimenjokien kunnostus, kalateiden rakennus ja kuormituksen vähentäminen. Helsingin vesistöjen osalta tämän laadittavan elvytys- ja hoitosuunnitelman keskeinen kohta on Vantaanjoessa, sekä muissa Helsingin alueen lohi- ja siikapitoisissa vesistöissä, olevien kalojen noususteiden poistaminen tai toimivien kalateiden rakentaminen niihin.

Merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelman toimenpiteiden vastuutahoksi ja toteutusvastuulliseksi tahoksi on useimmiten merkitty valtio. Kunnat tai kunnalliset viranomaiset on mainittu vain muutamissa toimenpiteissä, niiden toteutusvastuussa olevina toimijoina.

Tekstissä on kuitenkin ristiriitaisuuksia kuntien roolista eri toimenpiteiden suorittamisessa. Esimerkiksi luvun seitsemän ”Lääkeaineet merialueella-selvitys”-kohdassa (s. 96-97) ei mainita toteuttajaksi kuntia, mutta toimenpiteiden yhteenvetotaulukossa (s.140) toimenpiteen yhdeksi vastuutahoksi on merkitty kunnat.

Roskaantumisen vähentämiseen tähtäävissä toimenpiteissä satamille esitetään jätteiden vastaanotto valmiuden lisäämistä (ROSKAT 4) siten, että satamat vastaanottavat jatkossa kalastajien merestä poimimiaan

roskia ilman kuluja. Toimenpide-ehdotuksesta ei käy ilmi tarkoitetaanko tässä kalastajilla ammattikalastajia, vapaa-ajan-/kotitarvekalastajia vai kaikkia kalastusta harrastavia henkilöitä. Kalastaja-käsitteen määritelmällä on suuret vaikutukset toimenpiteen toteutuksen laajuuteen ja sen vaatimiin resursseihin.

ROSKAT 4 toimenpiteessä mainittu "no-special-fee"-järjestelmä toimii käytännössä vaihtelevasti eri Itämeren satamissa, kuten toimenpideohjelmassakin todetaan. Esimerkiksi Helsingin satamissa noin 90% aluksista on saanut Trafin vapautuksen alusjätteiden jättöpakosta, jolloin satama vastaa kyseisten alusten alusjätehuollosta ainoastaan alusjätevesien osalta. Helsingissä "no-special-fee"-järjestelmää hyödyntävätkin etenkin kansainväliset risteilyalukset, jotka voivat kohdentaa alusjätteiden jätön sellaisiin satamiin, joissa järjestelmä on käytössä.

Toimenpiteessä "Meressä esiintyvän roskan vähentäminen yhteistyössä kalastajien kanssa" (ROSKAT 6) viitataan jo toimenpiteessä ROSKAT 4 mainittuun "Fishing for litter"-kampanjaan. Tekstien ristiriitaisuudesta johtuen jää epäselväksi onko ko. kampanja jo käynnissä vai aiotaanko se toteuttaa toimenpideohjelman kautta. Lisäksi kohdassa ROSKAT 6 mainitaan ko. toimenpiteen tukevan jätteiden keräystä kalastussatamissa. Määritelmä antaa ymmärtää, että tällä toimenpiteellä tarkoitettaisiin vain ammattikalastajien pyydyksistään keräämien roskien vastaanottoa, joka koskee vain kalastussatamia (ei matkustaja- ja tavarasatamia).

Toimenpiteessä "Rantojen virkistyskäyttökohteiden jätehuollon parantaminen" esitetään rantojen roskaantumisen lähteiden ja puutteellisen jätehuollon piirissä olevien rantojen kartoitusta. Toimenpiteen toteutusvastuu on osoitettu kunnille ja rahoitusmahdollisuuksiksi ulkopuolisen rahoituksen hakeminen.

Ehdotuksessa Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi esitetään hyvin argumentoidusti uusia keinoja ja menetelmiä, joiden tarkoituksena on lisätä tietämystä meren pinnanalaisen ympäristön tilasta. Tuotettua tietoa voidaan käyttää päätöksenteossa esimerkiksi merialuesuunnittelussa.

Toimenpideohjelman toteutuksen kannalta olisikin hyvä esittää myös keinoja, joilla eri toimenpiteet viedään käytäntöön, jotta niihin voidaan varata riittävät resurssit. Tämä koskee etenkin niitä toimenpiteitä, joissa valmisteluvastuu on valtiolla ja toteutus jollain muulla taholla, kuten kunnalla.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö

07.04.2015

Ryj/3

Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Jari-Pekka Pääkkönen, johtava ympäristötutkija, puhelin: +358 9 310 31536
jari-pekka.paakkonen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 24.03.2015 § 44

HEL 2012-006046 T 11 00 01

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Pelastuslaitos ei näe tarpeelliseksi antaa omaa erillistä lausuntoaan koskien Ympäristöministeriön ehdotusta Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Ville Estlander, palomestari, puhelin: 310 31227
ville.estlander(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566